

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, поставити:

за начелника треће класе Министарства унутрашњих дела Чедомира А. Костића, државног правобраниоца треће класе, по потреби службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 6. јуна 1907. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за члана друге класе Управе града Београда Манојла Лазаревића, начелника друге класе среза пожаревачког, и за полицијског писара треће класе Управе града Београда Милана Б. Михаиловића, свршеног правника.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 6. јуна 1907. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I., на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 51. Устава земаљског, у путу милости ослободило је:

Крстину, удову поч. Петра Радосављевића из Белосавца, од казне десетодневног затвора на коју је осуђена пресудом начелника среза јасеничког од 7. марта 1907. године Бр. 5184 а за дело из тачке 3. § 365. кривичног законика.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 5. јуна 1907. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

Министар правде задржи овај рад код себе до 1856 год., а у том међувремену, 1863 год., видевши да не може скоро бити готов с примедбама, изда само доказна правила, о којима је било говора у прошлом параграфу. Овде понављам,

да је министар доказна правила од 1863 год. узео из пројекта законика од 1860 и 1861 године, и да она у себи, а имено у § 12, садрже негативну доказну теорију. Министар правде није био учинио, шта је мислио Савет шиљући му стари пројект с примедбама, већ је израдио нов пројект. У свом акту од 8 фебруара 1865 год. којим је послао свој пројект, вели: „како се овај пројект састојао тако рећи из два комада т. ј. старог печатаног пројекта и примедби учињени на исти; то да не би ја правио и примедбе на печатани пројект и опет примедбе на већ учињене примедбе, што би чинило велики посао и забуну, ја сам нашао за сходније, да према истима и мом налажењу издам нов пројект“...¹²⁾ Овај по реду трећи пројект у многоне је потпунији од ранијих, а о доказима се у њему говори у §§ 222—241. Све ове одредбе о доказима у овом пројекту остале су онакве исте какве су нарочито биле у пројекту од 1860., а и у доказним правилима од 1863 с неким незнатним разликама, које су долазиле поглавито услед рђавог превођења, и једном врло знатном изменом, која ствара грдну разлику између овог и ранијег пројекта као и доказних правила од 1863 год. Та измена налази се у §-у 223 пројекта од 1865, јер се ова одредба битно разликује од §-а 182 пројекта од 1860 и §-а 12 доказних правила од 1863, из којих је и узета, као што се разликује и од крајњег свог изворника §-а 260 аустријског крив. поступка. — Државни Савет, пошто је примио пројект министров, актом од 9 фебруара 1865 бр. 111, одреди комисију у коју су ушли: Д. Црнобарац, Ф. Христић, Ђ. Д. Ценић, и Д. Матић, ради прегледа поменутог пројекта. Комисија је по свршеном послу поднела свој извештај с примедбама под бр. 176 из кога се не виде мотиви зашто су поједине одредбе мењане, већ се свуда у њему само вели: „споразумели смо се“ или „нашли смо за сходно, да се тај § напише овако“ или „да тај одељак гласи овако“ и т. д.¹³⁾ Ниједна примедба комисијска није се односила на одредбе о доказима, те је цела та глава остала каква је у пројекту. Све примедбе буду усвојене од Државног Савета и, због избацивања неких параграфа, у дефинитивном пројекту о доказима се говори у §§ 220—239. Одредба §-а 223 остала је и од стране комисије недирнута, и у прерађеном пројекту то је постао

¹²⁾ Држ. Арх. Држ. Савет 1865 год.

¹³⁾ Држ. Арх. Држ. Савет 1865 год.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

§ 221. Тај пројект 10 априла 1865 стао је на снагу као законик.

II. Према свему што је речено о постанку законика о кривичном поступку, а нарочито о историјском развоју оне главе законика, која говори о доказима, није тешко одговорити на питање, коју је доказну теорију усвојио законик? О доказима се говори у закону у XVII глави а у §§ 220—239, и већ само по томе, што су све ове одредбе узете из XI главе аустријског кривичног поступка од 1853 год., несумњиво је да и наш као год и аустријски законик почива на теорији законских принудних доказа. Ово се јасно види отуда, што се законодавац није задовољио само набрајањем доказних средстава у § 222, нити је ма у којој одредби казао да ће судија имати какву чињеницу узети за доказану само на основу његовог слободног уверења, добивеног из оцене доказних средстава, већ на против, поставља низ законских правила у §§ 223—239, по којима суд има да оцењује доказну снагу појединих доказних средстава. У тим доказним правилима законодавац је поставио услове, које треба да испуне доказна средства, па да их судија може узети за потпун доказ без обзира на своје уверење. Ово се у осталом јасно види и из првог одељка §-а 220 који гласи: „суд ће само оно за истинито држати, што је по прописима овог законика доказано“, као и из § 221, који гласи: „суд ће сваки доказ по правилима § 223 до 229 оцењивати, и по томе суд ће сваки доказ оцењивати само у свези са свима другима, ислеђењем или претресом засведоченим околностима. Суду није дозвољено мимо садржаја акта нека претпостављења чинити, и на основу тога или важност доказа побијати, или оно за доказано узимати, што по закону није“.

Кад стоји јасно, да је законик усвојио теорију законских доказа, онда настаје друго питање: коју је законску теорију усвојио: позитивну или негативну? Одговор на ово питање не може бити тако јасан и одређен као што је био случај с првим питањем, јер су и одредбе о доказима такве, да могу да заведу и збуне судију. Односно овога питања у прво време било је мишљења и за позитивну и за негативну теорију;¹⁴⁾ а ова разлика у мишљењима је долазила отуда, што је § 260 аустријског поступка, који представља негативну теорију, потпуно једнак с § 182 пројекта од 1860, а нарочито с § 12 доказних правила од 1863 год., док се међутим § 221 данашњег законика у многоне разликује од наведених параграфа, па је из те разлике потицала и разлика у мишљењима. Међутим, несумњиво је да је законодавац усвојио позитивну а не негативну теорију. Најбољи доказ за ово јесте § 221, који по свом садржају ни у колико не даје места слободном убеђењу судије, већ напротив забрањују му да „нека претпостављења чини“, и упућује га само на садржај акта и прописана законска правила. Кад се зна шта је негативна теорија и у чему се она састоји, онда се никако не може тврдити да њу предвиђа § 221. Да је одиста овако, види се још из овога. Зна се, да § 260 аустријског поступка изречно предвиђа негативну теорију, нарочито у свом другом одељку; речено је раније, да и пројект од 1860 у § 182 као и доказна правила од 1863 у § 12 такође предвиђају изречно негативну теорију, јер су превод §-а 260 аустријског поступка, чији други одељак гласи: „ио томе суд, баш да постоје поједини закони докази против оптуженог, опет неће моћи оптуженог

као кривца осудити, ако он внимателно расудивши о свима обстојатељствима, није довољно убеђен о кривици обвиненога, него му још каква основана сумња остаје; али суду није никако дозвољено у смотрењу важности доказа само нека претпостављења чинити, те из ови вредност доказа побијати, или и оно обстојатељство за обарајуће сматрати, које по себи ништа не важи, много мање пак мимо садржаја акта нека претпостављења изводити“. Међутим § 221 кр. п. постао је на тај начин што је из § 182 пројекта од 1860 и §-а 12 законских правила од 1863 избацио све што се односи на негативну, а задржао само особине позитивне теорије, јер прва реченица другог одељка ових §§-а: „по томе суд, баш да постоје поједини закони докази против оптуженог, опет неће моћи оптуженог као кривца осудити, ако он внимателно расудивши о свима обстојатељствима, није довољно убеђен о кривици обвиненога, него му још каква основана сумња остаје“, која и представља негативну теорију, и не налази се у другом одељку § 221 кр. п., што значи да је законодавац није намерно хтео да задржи. Јер да је хтео, да законик садржи негативну теорију, не би једино § 221 потпуно преправљао, већ би га оставио да гласи онако, како је гласио § 182 пројекта од 1860 и § 12 правила од 1863 год.

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић.

О П Ш Т И Н А

(НАСТАВАК)

Стојећи пред једновременим наредбама разних власти, и општински судови и општински писари се питају: шта ће пре, и коју ћу наредбу пре послушати?

Наравно, да се у већини случајева одговара прво оним властима, које имају највеће право кажњавања, да би се тако избегла она најтежа казна, бранећи се после код других овим наредбама.

На сваки начин, само та околност, што оне друге две власти повлаче часнике на одговор, до расветлења узрока зашто се позиву није одговорило, чини колико непријатности толико и излишно нагомиланавање послова. А ако се овоме дода још и то, да су наређујуће власти много пута суревњиве и скрупулозне у оцени свога првенства, онда општински часници страдају ни криви ни дужни.

Отуда је бивало случајева, да се општински часници и писари не одазову ни једном позиву, истичући као разлог баш то, што су једновремено позвани на више места, тражећи да се у позивању учини извештај распоред, те су због тога остали несвршени на време врло важни послови, са свима незгодним последицама, које се отуда јављају.

Колико опет омега послове та околност, што многе власти имају непосредно право надзора и кажњавања за невршење њихових послова, ми ћемо утврдити самим ређањем законских одредаба, по којима су општински часници изложени одговорности и казнама, без обзира на то, што свака од ових власти посебнице није у положају, да процени укупне послове општинске и физичку могућност за извршење њених захтева.

Почећемо са законом о општинама.

Тако, полицијска власт изриче по овоме закону казну над председником, кметовима, одборницима деловођом или благајником за ове случајеве:

1. По т. 1. 3. и 4. чл. 157, губитком плате до три месеца, ако није на време сазван општински, односно засебни збор;

¹⁴⁾ Тако је н. пр. Д. Радовић, у своме делу Теорија Казненог Поступка (1870) 228—230 био мишљења да је законик усвојио негативну теорију. Противно овоме П. Савић, Теорија судских доказа (1886) 77 и даље; М. Јовановић у Браничу од 1892 год. с. 238.

ако није на време састављен и одбору поднесен на претрес општински буџет; и ако у остављеном року (чл. 136. и чл. 137.) не би био склопљен и одбору поднесен на преглед општински рачун;

2. По чл. 158. опоменом или губитком плате до 15 дана, да се казне, ако не би у остављеном року извршили ма какву наредбу државних власти, на закону основану, или би се показали у опште немарљиви у извршењу закона или законских наредаба државних власти;

3. По чл. 161. кажњава одборнике са 50—150 дин. ако на време не прегледају општинске рачуне; и

4. По чл. 162. кажњава одбор са 20—150 дин. ако неће да решава по предметима, које упути општински суд или државна власт, а он је, међутим, надлежан за решавање по њима (чл. 155).

Првостепени суд, пак, изриче по закону о општинама ове казне:

1. По тачци 2-ј чл. 157. губитком плате до три месеца одговорне органе ако не би до остављеног рока (чл. 21.) саставили гласачке спискове, или би спискови били неисправни, и

2. По чл. 165. новчано од 300—2000 дин. казни се сваки орган општинске власти, који пропусти или одрече што учинити, што му овај или други који закон ставља у дужност, или спречи кога да се користи правом, које му овај закон даје, или му повреди какво право....

Оном казном, о којој говори чл. 158. зак. о општинама, кажњавају се од стране полицијске власти за неизвршење и оних наредаба, које не потичу из примене закона о општинама, него и из других закона, те је тако њоме обухваћено све оно, што посебице неће бити овде наглашено специјалним законима.

По чл. 46. закона о окружним, среским и општинским буџетима, *Министар Финансија* кажњава одговорна лица са 20—100 дин. за свако поступање противно одредбама овога закона;

По чл. 20. закона о накнади штете учињене злонамерном паљевином и намерним противзаконим поништајем ствари, органи општ. власти кажњавају се са 30—60 дин. ако на време не изврше пресуду или поравнање, и новац не предаду оштећеном. Казну изриче полицијска власт;

По чл. 122. 123. 125. 126. и 127. закона о изборима народних посланика, кажњавају се општински органи од стране *Првостепених судова*, за повреду наређења овога закона. Казне су новчане и затвор.

По чл. 70. и 71. правила о општинским поштама, среске власти кажњавају одговорне општ. часнике са 15—50 динара, уз накнаду штете, коју плаћају по чл. 68. и 69. поменутога правила.

По чл. 12. и 85. закона о устројству војске, *Команданти дивизија* кажњавају одговорне општинске часнике са 50—300 динара односно са 10—30 дана затвора, за неизвршење наредаба војних власти и неспровођење војних бегунаца у команду;

По чл. 6. закона о пороти, казни се председник или његов заменик са 20—50 динара, ако на време не избере поротнике. Казну изриче надзорна власт;

По чл. 6. закона о панаџурима и недељним пазарним данима, казни се председник или заменик са 50 дин. ако на време не обзнани држање панаџура. Казну изриче полицијска власт.

По чл. 136. и 143. закона о шумама, казне се органи општински до 150 динара, ако допусте да се пресуда не из-

врши у року, који је законом остављен, или допусте да кривица застари. Казну изриче *надлежни Министар*.

По члану 12. закона о унапређењу сточарства, одговорни општински органи кажњавају се са 10—30 дин. Казну изриче полицијска власт, а последња инстанца је *Министар народне привреде*;

По чл. 36. зак. о унапређењу сточарства, одговорни општински органи кажњавају се са 10—30 дин. Казне изричу полицијске власти, а последња инстанца је *Министар народне привреде*;

По чл. 10. зак. о унапређењу воћарства, казне се општински часници са 50—150 динара. Казну такође изриче полицијска власт, а последња је инстанца *Министар народне привреде*.

По члану 7. закона о уништавању штетних животиња и биљака и о заштићавању корисних животиња, општински органи казне се са 10—50 динара, а казна се изриче од полицијске власти као и у предњем ставу;

По чл. 41. тачке 2. и 3. закона о лову, казне се општ. органи са 40—60 динара, кад не изврше тамо побројане дужности. Казну ову изриче полицијска власт; а по чл. 42. тачке 2. истога закона, казне се са 50—100 динара, кад не врше издате наредбе. Ову последњу казну изриче *Министар народне привреде*.

По чл. 29. зак. о риболову, казне се органи општински са 10—50 динара. Казне изричу полицијске власти;

По чл. 14. зак. о уређењу Држав. статистике, казне се органи општински, у колико су се огрешили о тамо побројане дужности, са 5—50 динара. Осуде изриче *стални статистички одбор*;

По чл. 8. закона о попису становништва и домаће стоке у Србији, казне се органи општ. суда са 25—100 динара. Осуду изриче *Министар народне привреде*;

По чл. 21. зак. о општ. кошевима, казне се одговорни општински органи са 10—50 дин. Казну изриче *окружни одбор*.

По чл. 115. закона о непосредном порезу, општински часници кажњавају се са 20—100 динара, ако би се показали неуредни у извршењу овога закона и законских наредаба, и непослушни према наредабама пореских власти и порезника. Казну ову изриче *пореска власт*, а по чл. 116. истога закона ако се рачуни на време не склопе, казну изриче *Министар финансија*. Казна је губитак једномесечне плате;

По чл. 22, 27, 125. и 126. зак. о уређењу Гл. Контроле, општински органи — рачунополагачи — казне се укором или губитком плате до три месеца. Казне изриче *Главна Контрола*;

По чл. 10. зак. о таксама, казне се општински органи наплатом петогубе таксе, а у случају поврата збацивањем са звања. Казну изриче старешина надлештва односно надзорна власт, а за случај поврата *Државни Савет* (чл. 148. закона о општинама);

По чл. 9. закона о уређењу свештеничког стања, казне се органи општински са 10—30 динара, ако не наплате таксе свештеничке у року који је законом остављен. Казне изриче надзорна власт;

По чл. 60. у вези са чл. 56. и 57. закона о народним школама, председник општине или његов заменик, кажњава се са 5—15 дин. односно од 15—50 динара. Прву казну изриче *надзорних школа*, а другу *Министар просвете*;

По члану 11. закона о осигурању стоке, казне се општински органи са 10—50 динара. Осуду изриче *Министар народне привреде*; (наставиће се)

Димитрије С. Калајић.

Један случај извршења без судске пресуде или решења

У § 465. грађ. суд. пост. прописано је када се може чинити егзекутивна наплата и ако за дотичну обавезност, коју власт извршује, нема судске пресуде или решења.

Случајеви, када се то може чинити, овде су побројани као изузеци и мимо њих важи општа одредба, по којој се силом извршне власти може наплата чинити само за такве обавезности, за које постоји извршна судска осуда — § 466. грађ. суд. поступка

Ну сем законских изузећа, означених у поменутом § 466. грађ. суд. пост., унета је у кривични судски поступак, допуном његовом од 26. јануара 1901. год. једна одредба, која такође даје извршној власти овлашћење: да може чинити извесно извршење и без судске пресуде. То је пропис § 325. а) крив. суд. пост., који гласи:

„§ 325. а) Трошкови, означени у т. 4. и 5. § 322. и 325. крив. суд. пост. наплаћиваће се из имања осуђенога, а ако овај нема засебног имања, већ је у заједници са оцем, онда ће се ти трошкови *наплатити*¹⁾ из имања очева, ако су дела учињена из користољубља.

Трошкови, који се по овоме закону егзекутивно и без пресуде наплаћују из имања очева јесу:

а) Трошкови учињени на издржање осуђенога за време ислеђења и суђења и на подвоз његов до апсеничког завода (т. 4. § 322. кр. с. пост.).

б) Подвозни и попутни трошкови чиновника и службоца, ако су ови нарочито на то употребљени, у оним случајевима, у којима иначе по уредби њима то припада (т. §§ 322. крив. суд. пост.).

Овде нарочито долазе трошкови жанدارма, који спроводе осуђенога до завода, гди има казну да издржи.

в) Онај трошак, који би вештаци морали учинити да се злочинство испита, као што су хемијски препарати и т. д. (§ 325. крив. суд. пост.).

Овде долазе трошкови хемијске анализа, мњења главног санитарског савета и т. д.

Као што се из стилизације означене законске допуне јасно види, њоме се ишло на то: да се овде допусти извршење и без судске пресуде. Ово се нарочито види из речи „наплатити“ у тексту поменутога закона.

Ради још бољег и тврђег мњења да се овде допушта егзекуција без пресуде, упућујемо на одредбу чл. 102. зак. о шумама, гди се такође утврђује одговорност за штету, коју учине друга лица, као малолетна деца, слуге, шегрти и т. д. Тако ту се само утврђује, да може наступити ова одговорност у тамо означеном случају, па се прописује да ће у том случају суд, ова лица (родитеље, газде и т. д.) осуђивати на плаћање.

¹⁾ Курзив је наш.

Кад учинимо компарацију ове одредбе и одредбе § 325. а) крив. суд. пост. видиће се да је у овом последњем случају прописана безусловна одговорност и да се ту осуда не тражи, већ се просто допушта извршење.

Ну, и кад овај случај постоји, ипак не мислимо да се извршење може учинити, на случај не пристанка оца осуђенога, без саслушања његова и без извршења решења надлежне извршне власти, у коме се има констатовати: да стоји услов из означенога закона (т. ј. да син има засебног имања и да је у заједници са оцем).

Овакав случај био је на расправи код извршне власти среза студеничког. Она је правилно радила: саслушала је оца осуђенога и дала му своје решење о томе, да он има да плати означене кривичне трошкове за свога сина зато што исти нема свога имања већ је с њима у заједници. Кад је ово решење постало извршно, она је продала имање очево за наплату трошкова из § 325. а кр. суд. пост. Ову продају одобрио је чачански првостепени суд решењем својим од 25. авг. 1906. год. а то је решење оснажио и Касациони Суд одлуком свога III. одељења од 22. XI. 1906. год. № 11222.

Држимо да су ова решења по закону изречена, али се не слажемо са овим законом. Тако:

1). Сматрамо да је он у суштини неправилан. Не знамо по чему је то право да отац, који је можда све своје дужности савесно вршио, плаћа ове трошкове за свога неваљалог сина.

2). Још мање има места безусловној одговорности очевој и без судске пресуде као што је то овим законом прописано.

Са изложенога мњења смо, да би најбоље било да је и овде донета одредба, слична поменутоме пропису чл. 102. зак. о шумама, тако: да се допушта одговорност, али само на случај кад је отац пропустио да врши довољан надзор над својим сином, а не безусловно. Сем тога, ова околност имала би да се констатује у судској пресуди и њоме изриче осуда над оцем, као што се то чини у случају, предвиђеном у § 102. зак. о шумама.

М. Ђуричић
члан Касац. Суда.

СУДСКЕ ИСТРАГЕ И ПОЛИЦИЈА као нарочита наука

(НАСТАВАК)

Противно овоме, код отисака који долазе у трећу категорију линије иду с лева у десно, а троугао се налази на левој страни (сл. 6.).

И најзад:

У четврту категорију спадају отисци са кружним папиларним линијама, и са по једним троуглом са сваке стране (сл. 7.).

Ако пажљиво испитујемо отиске прстију, опазићемо лако у њима било с лево, или с десне, или са обе стране мале углове

<> <>, који су назвати троуглима пресека, и чије се линије продужују у десно или у лево у облику спирале полу-круга, елипсе и т. д. (сл. 8. А.). Линије ове назване су *главним*; оне образују једну мрежу која, боље но цео остатак нацрта, олакшава изучавање и класифицирање отисака. Отисци из прве категорије без троугла су, па према томе из без главних линија сл. 9, 10 и 11 показују главне линије осталих категорија отисака.

Пошто се, на изложени начин, одреди општи облик и главне линије отиска, прелази се на упоређење броја бразда. У овом циљу треба повући преко отиска, црвеним или црним мастилом, једну линију, која ће полазити од центра и свршавати се на ивицама троугла. После овога остаје још да се, помоћу лупе, изброје папиларне линије, које су пресечене овом повученом линијом. Код неких отисака налазе се два центра. У овом случају линија је повлачи од центра који је ближи троуглу.

Испитивање *карактеристичних тачака* — *црта* — најважније је приликом поређења отисака.

Посматрајући пажљиво отиске прстију, запазићемо лако у линијама место са кога оне почињу, или место на коме се раздвајају, или место на коме узимљу облик претенова, или најзад, више или мање разнолике тачке између ових линија. Ово су *карактеристичне црте* отиска, на основу којих се са позитивношћу може судити о идентитету двају отисака.

Остаје нам још да испитамо последњи елемент упоређења отисака прстију: *случајне особености* и *аномалије*.

Поред општег облика, главних линија, бразда и карактеристичних тачака, на отиску се могу налазити и случајне особености — оне које проистичу из разних ожиљака и белега — и *аномалије*. Ово су специјални знаци, који могу веома много допринети пореклу и идентитету отисака.

Познато је из обичног живота, да свака рана на руци оставља неизгладиме трагове, који се јављају као последица образовања новог, влакнастог ткива преко папиларних линија. Трагови ови познају се на отиску по белој и јасној линији.

Што се тиче *аномалија*, оне се показују: или у срашћењу два прста, или у сувишности једног прста (шести прст).

* * *

Помоћу отисака прстију може се, али само приближно, одредити доба старости, а по некад и професија лица, које их је оставило. Отисци одраслих већи су по димензији од отисака деце. Тако исто и *међуаростори између ашиларних линија* много су већи код првих но код других, и ако је општи облик нацрта увек један исти. Ако се узме један одређени простор отиска, н. пр. у величини 5 мм. од центра, па се преброје папиларне линије које се налазе у овом простору, видеће се, да њихов број код новорођенчета износи 18; код детета од 8 год. 13; код детета од 12 год. 12; код младића од 20 год. 9—10, и најзад, код личности преко 20 година 7—6.

Међупростори између папиларних линија код отисака старца спљоштени су,

најјаснији изгледају као излизани, услед чега се и сами отисци једва могу читати. Одређивање професије помоћу отисака прстију ограничено је свега на неколико случајева. Шваље, кројачи и сви они који

потпуно уништавају папиларне линије. У овим случајевима отисак представља скуп црних и белих тачака. У случајевима отиска целе руке, могу се разликовати места од жуљева, и на

— који је упражњавао творац отиска. Упоредијући изложене елементе, може се врло лако утврдити идентитет или неидентитет отисака прстију. Заблуда је немогућа, а извежбано око у стању је да

(Сл. 6.).

(Сл. 7.).

(Сл. 8.).

(Сл. 9.).

(Сл. 10.).

(Сл. 11.).

упражњавају сличне занате, као и жене које се често служе иглама, притежавају на последњим фалангама прстију леве руке карактеристичне трагове од убода игала. У отиску се ови трагови показују као мале тачке. По некад су убоди игала толико многобројни и тако чести, да готово

овај начин утврдити да отисак произлази од радника. Доцније ћемо видети, да свака ручна професија притежава специјалне жуљеве и трагове, који се код исте професије налазе увек на једном истом месту. Помоћу њих могуће је у извесним случајевима одредити и врсту рада — заната

ова упоређења врши са највећом брзином, и да се никад не превари. Један веома интересантан случај о поузданости отисака прстију публикован је недавно у »Моринг-у Посту«. Једна дрска банда крадљиваца опљачкала је једну јувелирску радњу, у цен-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

www.unclib.rs
 тру Лондона, са брзином и вештином које су биле за дивљење. После другог трагања, полиција је најзад успела да ухвати организатора ове похаре, који је, приликом испитивања, изјавио ово:

„Не одричем, да сам учествовао у крађи за коју се онтужујем, али ћу детаљно признати кривицу тек онда, кад полиција утврди мој идентитет. Ја сам повратник. Кад сам последњи пут ухапшен, фотографисан сам и узети су ми отисци прстију; они се налазе у Scotland-Jord-у са мојим правим именом и презименом. Хоћу да пробам вредност система за идентификовање злочинаца, у коме немам поверења, и с тога позивам полицију да открије моје право име и раније осуде. Да би се даља истрага могла продужити, зовем се за сада Џон Смит, али ово није моје право име“.

(наставиће се)

Д. Ђ. Алимпић.

ПОУКЕ И УПУТИ

Један случај из тач. 8. чл. 26 б. измена и допуна закона о уређењу санитарске струке и чувању народног здравља.

Према решењу Министра Унутрашњих Дела од 22. јануара 1883. г. СМ 328, Василија удова поч. Ђорђа Ј., бив. суд. чиновника, примљена је у болницу за душевне болести на лечење и издржавање о трошку народног санитарског фонда, на основу уверења суда општине града Београда № 546 од 1883. год. о немаштини.

Старатељски судија првостеп. суда за град Београд актом својим од 22. априла 1906. г. № 13068 известио је Управу болнице за душев. болести: да је истој Василији досуђено из чиновничког фонда по 303. 12 дин. годишње у име пензије и да овај новац Василији није издават, но је од једном у масу послат; да на овај новац полаже право и њен син Благоје Ј., који је сада пунолетан, али пунолетан је постао марта 1893. г. а дотле је и он имао право на пензију са Василијом.

Министар унутр. дела, коме је управа болнице послала цео предмет на увиђај и решење — решењем својим од 27. септембра 1906. СМ 10897 одлучио је: да се од годишње пензије (суми од 303. 12 дин.) може Василијином сину Благоју — признати све до 1893. г. када је постао пунолетан по половина (151. 56 дин. годишње) а друга половина, као и цела пензија од 1893. г. као и у будуће докле год Василија буде живела, да се употреби на делимично покриће њеног издржавања у болници за душевне болести.

О овој својој одлуци, Министар унутр. дела решењем од 10. октобра 1906. г. СМ 11363 известио је сина Василијиног Благоја Ј. лимара из Чачка.

По жалби Благоја противу министровог решења, Државни Савет нашао је, да оно не одговара закону из ових разлога:

Као што се види из акта овог предмета, Василија удова поч. Ђорђа Ј. бив. суд. писара, примљена је у болницу за

душевне болести на лечење и издржавање о трошку народног санитарског фонда, према решењу Министра унутр. дела од 22. јануара 1883. г. СБр. 328, донесеном на основу уверења суда општине града Београда № 546/83 г. о немаштини, ма да је она, и тада, као удова чиновника, имала право на пензију из фонда за удовице и децу умрлих чиновника.

Преиначење овог решења министровог не може бити извршено само са разлога у ожалбеном решењу изложених, на име, што се види из извештаја старатељског судије за град Београд од 22. априла 1906. год. № 13068, да досуђена пензија Василији из чиновничког фонда, по 303. 12 дин. годишње није изузимата, но је у један пут унета у њену масу, на коју сада полаже право њен син Благоје.

Ова околност могла би утицати на преиначење ранијег министровог решења само у том случају, ако би се нашло, да је прикупљеном сумом пензије Василијине, њено стање промењено тако, да она не спада више у ред сиромашних болесника.

При оцени овог питања има да послужи као мерило сада важећи закон о уређењу санитарске струке и чувању народног здравља, који у тач. 8. чл. 26. б. измени и допуни од 17-1-905. г. прописује, да се за сиромаше сматрају они који плаћају до 30 дин. закључно непосредне порезе без личне порезе.

Да ли ће маса Василијина, с обзиром на готовину која се у њој од њене пензије налази, бити оптерећена поменутом сумом порезе, треба претходно да определи надлежна пореска власт. Ако би она нашла, да маса Василијина треба да плаћа преко 30 дин. непосредне порезе, онда би тек министарство имало могућности да с обзиром на наведени законски пропис, измени раније решење Министра унутр. дела СМ 328/83 г. али та измена могла би бити само од дана доносног новог решења па за у будуће, а не и за прошло време, јер важност ранијег решења министровог има да траје све донде док се другим решењем министровим не замени.

Што се тиче питања: колико ће од готовине масене припасти жалитељу као сину и наследнику поч. Ђорђа, у оцену овога министарство није било надлежно да улази, јер је за његову расправу надлежан судија за неспорна дела, у смислу прописа изложених у правилима за неспорна дела и прописа чл. 139, 140. и 155. зак. о старатељству.

Писмом својим од 10. маја 1907. г. СМ 4624 Министар унутр. дела известио је Држав. Савет да се не слаже са на пред наведеним посматрањем Савета из ових разлога:

1. Василија је по унутници кварта врачарског Бр. 118/83 посматрана у опште државној болници и по решењу инспектора министарства унутр. дела СМ 328/883 год. примљена у болницу за душевне болести, где је примљена 24. јануара 1883. године.

2. Ово решење није правилно и прописно јер га према одредбама тач. 9 чл. 27. зак. о уређењу санитар. струке, није

подписао надлежни ресорни Министар, без обзира на то што је донето без саслушања општ. и полиц. власти.

3. По отпусту на захтев сестре болесничине она је по решењу СМ 283/884 понова примљена у болницу где се и данас налази. По званичном захтеву старатељског судије за град Београд, покренуто је питање о наплати болничког трошка и на основу прибављених података донето је ожалбено решење СМ 10897/906. којим је првобитно неправилно решење измењено и одлучено, да се Василија лечи и издржава о трошку своје пензије.

4. Ово је решење и умесно и на закону основано, јер по тач. 9 чл. 27. зак. санитар. који је важио све до 18-11-1905. г. Министар је надлежан био решавати ово питање без обзира на порез и његову величину.

5. На готовину која се налази у маси Василијиној у смислу решења полаже право жалилац Благоје, као пунољетни син болесничини и држава.

И ово питање није административне природе, оно је ствар спора који ће расправити надлежни суд својом пресудом, ожалбено је решење само основа, по којој управа болнице може своју пријаву и забрану уложити и спор код надлежног суда повести, с тога Савет ову основу болници и санитарском фонду не треба да поништава. —

6. Особено је питање о наплати болничког трошка од 18-11-1905. г. по најновијим изменама но и тада се оно мора расправити путем *парнице и по основи грађ. зак.* јер држим да није право да неко прима и ужива наслеђе без икаквог терета, и син да ужива мајчину пензију, а она да поред своје личне пензије пада на терет државе, односно санитарског фонда. — Пензија удовичка није установљена, да несавесна пунољетна деца исту уживају без икаквих терета и обавеза, већ да се удова лично издржава, и кад она поред деце иначе борави и издржава се у лудници о трошку државе, онда је право и сасвим и на закону основано, да се трошак учињен на њу бар делимично, накнади народном санитарском фонду, као издржаваоцу и добротвору болесничином.

Државни Савет понова је узео у оцену како жалбу тако и ове противразлоге министрове па је остао при првом свом посматрању. С тога је одлуком својом од 25. маја 1907. г. Бр. 3745 поништио ожалбено решење министрово. М. В.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине александровачке, актом својим од 26. марта ове год. Бр. 586, пита:

„По § 4. полицијске уредбе, који је мењан и допуњаван, општински суд са одбором може осудити крадљивце на три месеца полицијског надзора, и многи судови са одбором врше ова наређења и

стављају сумњива лица под полицијски надзор.

Моли се уредништво за објашњење, да ли осуђена лица имају право жалбе на ову одлуку суда и одбора, и ако имају којој власти треба предавати жалбе и у коме року?

Даље дали се овим стављеним лицима под надзор може дозволити, да по пропису § 37. под а. кр. зак. издржавају надзор у своме обиталишту на јемство кмета, и на који се начин може дати ова дозвола?

— На ово питање одговарамо:

По чл. 27. Устава земаљског, против сваке одлуке власти може се изјавити жалба, па према томе, може се изјавити жалба и на решења суда и одбора, којим се извесна лица стављају под полицијски надзор на основу чл. 4 а полицијске уредбе.

Против ових одлука жалбе се подносе надлежној полицијској власти — окружном начелству, кад је одлука донесена од стране суда и одбора оне варошке општине, у којој се налази окружно начелство, а среским властима, кад су одлуке донеле општине, у којима није седиште окружног начелства.

Против одлука окружних начелстава, кад она стављају под полицијски надзор извесна сумњива лица на основу § 391. в. кривичног закона, жалбе се подносе првостепеним судовима.

Како ће које лице издржавати надзор прописано је у § 37. а кр. закона.

По томе наређењу може она власт, која је донела одлуку о надзору, дозволити, да дотично лице не долази на преноћиште у општинску или државну апсану, него да ноћива код своје куће.

Одлука ова доноси се на молбу лица које је стављено под надзор, кад приведе јемце да се неће никуд удаљавати, а то може и сама власт одредити оном истом одлуком, којом га ставља под надзор.

Наравно, да су власти дужне да пазе да ова лица не изиграју задатак и циљ казне.

Ближе обавештења о надзору, може се наћи у бр. 36. „Полицијског Гласника“ од 1905. године, па нека суд и то прочита.

II.

Суд општине прилиевске, актом својим од 13. марта ове год. Бр. 447. пита: „У § 248. грађ. суд. поступка, стоји: „ако се парничари у избору лица не би сложили, или не би хтели вештаке изабрати, суд ће их сам изабрати, или за то наредбу издати, пазећи на лица, која су парничари помињали.“

Кад су парничари именовали више лица, али се нису могли сложити у избору, да ли суд треба да избере вештаке или изабране судије од оних лица, која су парничари помињали, или са свим друга лица, о којима парничари нису ни говорили.

Ово је објашњење потребно суду јер овакви спорови постоје, где се једна страна протови?“

— На ово питање одговарамо:

Кад год општински суд има да саставља изборни суд (§ 6. т. 1. грађ. суд.

пост.) ту се парничари морају сложити у избору председника, јер иначе парницу суди редовни општински суд, — став други тачка г. § 6.

Ако су у питању судије изборног суда, онда њих може бирати општински суд, из оних лица, која су помињали сами парничари, и тек ако би ова била у изузећу, може суд одредити друга лица. Све ово наравно, може бити само тако, ако постоји сагласије парничара, да им спор у опште пресуди изборни суд (§§ 434. и 436. грађ. суд. пост.)

Код избора вештака у смислу § 248. грађ. суд. пост. суд ће бирати вештаке за ону парничну страну, која у опште неће сама да их бира, од лица, која имају потребна својства за вештаке, а кад се обе парничне стране не сложе у избору, бираће их суд из редова оних, који су од парничних страна помињати, само ако нису у изузећу.

III.

Суд општине рановачке, актом својим од 20. марта ове год. Бр. 713. пита:

1. „По члану 4. става 4. закона о осигурању стоке, процениоце закљиче свештеник у општинском суду, ако нису државни чиновници;

Каква ће бити ова заклетва у закону не стоји, па зато се моли уредништво да то објасни, и

2. „У закону о таксама предвиђено је, да општински судови за свако уверење, издато на молбу приватног лица, наплаћују по 2 дин. таксе у корист своје касе.

Изузетак за ово чини се само код оних лица, која плаћају испод 5 динара непосредног пореза.

Од неког времена уобичајено је у овој општини, да се од лица, која траже уверење за службу (да би могао добити службу) не наплаћује већа такса од 0-20 динара, без обзира на то, колики оно плаћа порез.

Моли се уредништво за објашњење: да ли је овакав поступак саобразан закону, и ако није, каква је онда кривица учињена и ко је одговоран за њу?“

— На ово питање одговарамо:

1. Кад закон о осигурању стоке није прописао форму заклетве, а процениоци, међутим, које предвиђа чл. 4. поменутог закона, нису ништа друго него вештаци, онда и они треба да положе онакву исту заклетву, каква је прописана у § 259. грађ. суд. поступка за обичне вештаке; и

2. По т. бр. 97. зак. о таксама, општински судови наплаћују таксу од 2 динара за издата уверења у опште, осем уверења издата о сиромаштву.

За сиромаша, опет, сматра се онај, који не плаћа више од 5 динара непосредног пореза без приреза иличног пореза (чл. 2. тач. 8. зак. о таксама).

Према томе, од свију оних, који не долазе у ред сиромаша, мора се наплатити такса од 2 динара за уверења, без обзира о коме факту она говоре.

Кад општински суд тако не ради, онда су лица, која су уверење потписала, одговорна по чл. 10. зак. о таксама.

IV.

Милован С. Јевтић, члан окружног одбора и срески изасланик, из Пожеге, пита:

„Колико треба да примем, на име дигурне, чланови окружног одбора и њихови изасланици, кад као чланови среске скупштине и среског одбора дејствују — да ли по 5 или по 3 динара, јер се вели, ово пеједнако наплаћује?“

— На ово питање одговорено је у 49 броју „Полицијског Гласника“ за 1906. год. под III, и по томе одговору чланови ширег окружног одбора, који су изабрани за среске изасланике, имају на име дневнице по чл. 152. зак. о уређењу округа и срезова по 3 дин. кад год су на среској скупштини или у среском одбору, а по 5 дин. у смислу чл. 88. и 119. истога закона, кад су на окр. скупштини или у ширем окр. одбору.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Љубомир Марковић, из Драјинца, среза сврљашког, који има да одговара за убиство и две опасне крађе код начелника среза сврљашког, побегао је 1. ов. м-ца из места пребивања и до сада није ухваћен. Љубомир је стар 40 година, средњег раста, сув, у лицу црн као циганин, дугих образа, косе и обрва црних, бркова великих и црних; од одела имао је на себи чакшире и гуњ од сељачког сукна, на глави шубару од жућкасте јагњеће коже, а на ногама пресне опанке. Особених знакова нема. Нека га све полицијске и општине власти живо потраже и у случају проналаска стражарно спроведу поменутом начелнику с позивом на акт Бр. 7981.

Јован Радула Богдановића и Радула Радула Богдановића, земљод. из Грљана, имају да одговарају код начелника среза зајечарског, за тешку повреду тела, али су пре неколико дана отумарали из места пребивања. Јован је стар 34 године, повисок, сувољав, смеђе косе, зелених очију, жутих дугих бркова, говори влашки и српски, а Радула је стар 37 година, средњег раста, развијен, косе смеђе, зелених очију, смеђих подшипанних бркова, говори српски и влашки; од одела имају оба на себи; беле влашке чакшире, црно гуњче, на глави шубаре од јагњеће коже, а на ногама пресне опанке. Нека их све полицијске и општине власти потраже, и пронађене спроведу начелнику среза зајечарског с позивом на акт Бр. 9918.

Никола Станковић, из Азберенице ноћу између 11. и 12. ов. м-ца ранио је из пушке Михаила Ђорђевића, тамошњег и побегао. Никола је стар 60 год., повисок, у опште смеђ, просед, граорастих очију, великог носа, по глави ћелав. Наређује се свима полицијским и општинским властима, да одбеглог Николу најживље потраже у своме домаћају и по проналаску стражарно спроведу начелнику среза добричког с позивом на Бр. 6767.

Милован Радовановић, циганин из Црвене Јабуре, звани „Лала“, пошто је учинио више опасних крађа, побегао је. Милован је малог раста и црномањаст у опште. Преноручује се свима полицијским и општинским вла-